

ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ
ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

Πεύκη, 30 Μαΐου 2020

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Εάν και εφόσον ο νέος από νωρίς αντιληφθεί την **άρρηκτη** σχέση του με το κοινωνικό σώμα, όταν πια περάσει στο στάδιο της εφηβείας και της ενηλικίωσης, τότε, εύκολα από κει και πέρα θα διακρίνει τα δικαιώματα και τα καθήκοντά του. Εύκολα θα αντιληφθεί και θα κατανοήσει τι του έδωσε η κοινωνία και τι του ζητά τώρα, ως αντάλλαγμα. Η κοινωνική ζωή είναι μια αλυσίδα και οι κρίκοι είναι μέλη της. Η αλυσίδα γίνεται ισχυρή, όταν οι κρίκοι είναι γερά δεμένοι μεταξύ τους. Υπάρχει κοινωνική συνοχή. Τα άτομα αναλαμβάνουν τους ρόλους και εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους, για να διεκδικήσουν στη συνέχεια τα δικαιώματά τους.

Όμως, ουσιώδης συμμετοχή στην πολιτική σημαίνει νοιάζομαι και με απασχολεί το μέλλον μου, σημαίνει κρίνω με βάση το μακροπρόθεσμα κοινό καλό και όχι το κοντόφθαλμο ατομικό μου συμφέρον. Συμμετέχω με την ενημέρωσή μου, αναλύω, ψηφίζω, κάνω διάλογο, προωθώ ιδέες, διαμαρτύρομαι, αξιολογώ και συμμετέχω σε συλλογικές δράσεις.

Για να συμβαίνουν αυτά, ο νέος πρέπει να νιώθει εμπιστοσύνη για τους φορείς και τα θεσμικά όργανα της πολιτείας. Πρέπει ακόμα να νιώθει πως ο πολιτικός λόγος έχει δύναμη. Τις τελευταίες δυο δεκαετίες ο πολίτης έχει βιώσει την κατάρρευση των **πολώσεων**, την **άμβλυνση** των ιδεολογικοπολιτικών διαφορών και την οξεία αντιπαράθεση. Επομένως, προσπερνά βαρύθυμους κομματικούς μηχανισμούς, απαξιώνει το σύνθημα και αναζητά λόγους και πράξεις ουσίας. Δεν περιμένει τους ηγέτες του στα μπαλκόνια, για να κρίνει τις επιλογές τους, γιατί έχει πάψει να είναι χειροκροτητής ή οπαδός και έχει μετατραπεί σε αυστηρό κριτή. Ο νέος που είναι αποστασιοποιημένος από την πολιτική, είναι αυτός που νιώθει ότι η πολιτεία στέκεται επιδερμικά και πρόχειρα σε ό,τι αφορά τα προβλήματά του, πράγμα που ερμηνεύεται, είτε ως αναποτελεσματικότητα, είτε ως αδιαφορία.

(ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 (ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ)

Επίκαιροι Αμίλητοι

*Την ώρα που αεροκοπανάνε οι άρχοντες
περί δημοκρατικής τάξης, ανάμεσά
μας οι αμίλητοι ζούνε.*

*Κι όσο σαν δούλοι εμείς μένουμε σιωπηλοί,
οι ηγεμόνες δυναμώνουν,
ξεσκίζουν, βιάζουν, ληστεύουν,
των ανυπόταχτων τα μούτρα
τσαλακώνουν.*

*Ετούτων των αμίλητων το πετσί, περίεργα θα 'λεγες είναι
φτιαγμένο.*

Τους φτύνουνε καταπρόσωπο κι αυτοί σκουπίζουνε σιωπηλά το πρόσωπο το φτυσμένο.

Να αγριέψουνε δεν το λέει η ψυχούλα τους,

και πού το παράπονό τους να πούνε;

Απ' του μισθού τα ψίχουλα, πώς να αποχωριστούνε;

Μισή ώρα, κι αν, βαστάει το κόχλασμά τους,

μετά αρχινάνε το τρεμούλιασμά τους.

Ει! Ξυπνήστε κοιμισμένοι!

Από την κορυφή ως τα νύχια ξεσκεπάστε τους,
άλλο δε μας μένει.

ΒΛΑΝΤΙΜΙΡ ΜΑΓΙΑΚΟΦΣΚΙ

A. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες περιόδους ως σωστές ή λάθος και να αντιγράψετε ένα απόσπασμα του ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1 που να δικαιολογεί την επιλογή σας.:

1. Προϋπόθεση για να διεκδικήσει το άτομο τα δικαιώματά του είναι να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του.
2. Ουσιαστική συμμετοχή στην πολιτική ζωή σημαίνει να συμφιλιώνει ο πολίτης το ατομικό του συμφέρον με το κοινό καλό.
3. Ο νέος σήμερα δεν εμπιστεύεται παλαιού τύπου πρακτικές στον πολιτικό λόγο.

(15 μονάδες)

B. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1. Να δώσετε έναν τίτλο στο κείμενο. (3 μονάδες)
2. Να γράψετε ένα παράδειγμα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας από το ΚΕΙΜΕΝΟ 1 και να το μετατρέψετε σε κυριολεκτική. (3 μονάδες)

Γ. ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Να εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις των ακόλουθων περιόδων και να τις χαρακτηρίσετε:

1. Εύκολα θα αντιληφθεί και θα κατανοήσει τι του έδωσε η κοινωνία και τι του ζητά τώρα, ως αντάλλαγμα.
2. Πρέπει ακόμα να νιώθει πως ο πολιτικός λόγος έχει δύναμη.

(8 μονάδες)

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Να δώσετε από ένα μονολεκτικό συνώνυμο στις λέξεις με έντονη γραφή (**άρρηκτη, πολώσεων, άμβλυση**) και από ένα μονολεκτικό αντώνυμο στις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου (συνοχή, Συμμετέχω, επιδερμικά).

(6 μονάδες)

Ε. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ει! Ξυπνήστε κοιμισμένοι!: Με ποια ιδέα του ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1 πιστεύετε ότι σχετίζεται ο στίχος αυτός του ποιήματος του Μαγιακόφσκι; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας σε μια παράγραφο 40 λέξεων.

(15 μονάδες)

ΣΤ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Σε ομιλία σας στο πλαίσιο μιας ημερίδας που διοργανώνει το σχολείο σας αναλαμβάνετε να παρουσιάσετε τρόπους με τους οποίους το σχολείο οφείλει να καλλιεργήσει τη δημοκρατική συνείδηση στον σύγχρονο νέο. (100 λέξεις περίπου)

(50 μονάδες)